



วารสารอิเล็กทรอนิกส์
ทางการศึกษา

OJED, Vol. 15, No. 2, 2020. Article ID: OJED-15-02-033
Article Info: Received 22 August, 2020; Revised 28 September, 2020; Accepted 30 September, 2020

OJED

An Online Journal
of Education

www.tci-thaijo.org/index.php/OJED

แนวทางการส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
Guidelines to Promote Students' Public Mind in Primary School under Bangkok
Primary Educational Service Area Office

กณนิภา พวงเพชร *

Kannikan Puangpet

กิริติ คุวานนท์ **

Kirati Khuvasanond

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการส่งเสริมจิตสาธารณะของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร 2) เสนอแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาและการพัฒนาการส่งเสริมจิตสาธารณะของโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่เหมาะสม ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 37 คน และครูผู้สอนระดับประถมศึกษา จำนวน 222 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า สภาพและปัญหาการส่งเสริมจิตสาธารณะของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ส่วนมากมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการบูรณาการเข้ากับรายวิชาพื้นฐาน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและ กิจกรรมในวันสำคัญ แต่พบปัญหาคือ โรงเรียนไม่สามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมจิตสาธารณะได้ต่อเนื่อง ขาดการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เนื่องจากข้อจำกัดด้านเวลาและด้านนโยบายการศึกษา แนวทางในการพัฒนา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนควรตระหนักและให้ความสำคัญต่อจิตสาธารณะเป็นอย่างมากเพื่อให้เกิดการดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ครูผู้สอนควรสอดแทรกจิตสาธารณะในการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสร้างเครือข่ายร่วมมือกับผู้ปกครอง ตลอดจนการให้ชุมชนมีส่วนร่วมและสนับสนุนการส่งเสริมการเรียนรู้ในการพัฒนาจิตสาธารณะ

คำสำคัญ: จิตสาธารณะ, การส่งเสริมจิตสาธารณะ

*นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาประถมศึกษาภาควิชา หลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

*Graduate Student of Elementary Education Division, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Chulalongkorn University

E-mail Address: Mamai251991@gmail.com

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**Lecturer of Elementary Education Division, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Chulalongkorn University

E-mail Address: kiratikhu@gmail.com

ISSN 1905-4491

Abstract

The purpose of the research was 1) to study the state and problems of public mind promotion among primary schools in Bangkok Primary Educational Service Area Office and 2) to propose appropriate guidelines for promoting public mind among primary schools. Data from a questionnaire survey were collected from 37 school directors and 222 primary school teachers. The questionnaire consisted of information concerning course structure, learning activities, evaluation, school participation and support. The quantitative data was analyzed and presented as frequency percentage, mean and standard deviation, while the qualitative data was collected by interviews. Content analysis was used to analyze the data from the interviews. The research results found that schools lacked a variety of activities and were unable to provide practical learning activities. Guidelines for the development of public mind promotion among school administrators and teachers must include developing educators to have knowledge and understanding as well as giving importance to promoting the public mind. Injecting public mind with a focus on encouraging students to practice is important, while building a network to foster cooperation with parents as well as enabling the community to participate and support learning would be beneficial.

Keywords: public mind, promoting public mind

บทนำ

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยส่งผลให้สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเจริญก้าวหน้าทางด้านวัตถุนิยมและเทคโนโลยีที่ช่วยให้การดำรงชีวิตของมนุษย์มีความสะดวกมากยิ่งขึ้น การติดต่อสื่อสารหรือการรับข้อมูลข่าวสารสามารถทำได้โดยง่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ เทคโนโลยีและวิทยาการต่าง ๆ มีความรวดเร็วก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง ส่งผลถึงสังคมในประเทศไทยมีส่วนที่ได้รับอิทธิพลในความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอันเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้สังคมไทยได้รับผลกระทบจากการพัฒนาดังกล่าวเช่นกัน ประเทศเกิดการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมทุนนิยมที่มุ่งเน้นอุตสาหกรรมการค้า ทั้งนี้การเร่งพัฒนาเศรษฐกิจได้ส่งผลกระทบต่อวิถีการดำเนินชีวิตของคนไทย ซึ่งสังคมไทยปัจจุบันมีลักษณะเป็นสังคมทุนนิยม สังคมที่มีการแข่งขันทำให้คนในสังคมนึกถึงประโยชน์ส่วนตนเป็นหลักและนึกถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมลดน้อยลง คนในสังคมมีการแก่งแย่งทรัพยากร การเอารัดเอาเปรียบซึ่งกันและกัน รวมทั้งการเบียดเบียนและทำลายสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสาธารณสุขสมบัติเพิ่มมากขึ้น ขาดความรับผิดชอบต่อส่วนรวมและขาดจิตสำนึกต่อสาธารณะ ก่อให้เกิดปัญหาด้านพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของคนในสังคม ผู้คนส่วนใหญ่ให้ความสนใจและความสำคัญกับเรื่องสิ่งของวัตถุมีค่า ความมั่งคั่งร่ำรวย ความสะดวกสบาย ลักษณะดังกล่าวเป็นเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดวัฒนธรรมการบริโภคนิยมกล่าวคือ วัฒนธรรมที่เกิดจากการไม่อยู่บนความพอเพียง เป็นการบริโภคตามความรู้สึก ไม่ใช่การบริโภคตามความต้องการที่จำเป็น (กรรยา พรธรรมา, 2559)

จิตสาธารณะเป็นเรื่องที่มีความสำคัญไม่น้อยกว่าเรื่องอื่น ๆ และเป็นประเด็นที่ต้องการแก้ไขอย่างเร่งด่วน สอดคล้องกับผลสำรวจของทางศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ร่วมกับสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) เผยถึงผลสำรวจเรื่อง “สถานการณ์คุณธรรมของสังคมไทย” ปีพุทธศักราช 2559 พบว่าปัญหาวิกฤตทางด้านคุณธรรมที่มีความรุนแรงในสังคมไทยโดยปัญหาจิตสาธารณะ ขาดความรับผิดชอบต่อสังคมเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนร่วมคิดเป็นร้อยละ 14.69 (ศูนย์คุณธรรม, 2559) ดังนั้นการสร้างจิตสาธารณะให้เกิดขึ้นกับคนในสังคมจึงเป็นเรื่องที่ทุกคนทุกภาคส่วนจะต้องร่วมมือกันสร้างความตระหนัก

ทั้งนี้การเกิดจิตสาธารณะในจิตสำนึกของบุคคลนั้นเป็นผลมาจากการเรียนรู้ที่ได้รับการหล่อหลอมมาจากสังคมรอบข้าง ได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน สถาบันศาสนา เพื่อนและสื่อมวลชน ทั้งนี้สถาบันทางการศึกษามีบทบาทที่สำคัญ เพราะการศึกษาถือเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมและสร้างจิตสาธารณะให้กับเยาวชนที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่และใช้ชีวิตในสังคมต่อไป โดยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551และฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 ยังได้กำหนดให้จิตสาธารณะเป็นหนึ่งในคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ พร้อมทั้งได้เสนอแนะแนวทางในการปฏิบัติ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดโครงการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยสอดแทรกในกิจกรรมประจำวันของสถานศึกษาและจัดในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) ซึ่งการจัดการศึกษาควรมุ่งเน้นการสร้างจิตสาธารณะภายในกล่าวคือ การพัฒนาจิตใจที่เป็นรากฐานของความเป็นมนุษย์ ไม่ควรเน้นที่การพัฒนาเพื่อความสำเร็จในวิชาชีพที่ปราศจากพื้นฐานทางคุณธรรมจริยธรรม การให้การศึกษาแก่ผู้เรียน ควรหยุดสร้างค่านิยมที่นิยมวัตถุส่วนตนแต่เน้นการสร้างจิตสาธารณะในทางจริยธรรมให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น (สุพจน์ ทราญแก้ว, 2546) โดยเฉพาะโรงเรียนระดับประถมศึกษา กล่าวได้ว่านักเรียนระดับประถมศึกษาถือเป็นช่วงวัยแห่งการเรียนรู้และการพัฒนาแบบองค์รวมในทุกด้าน อาทิ ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา รวมทั้งด้านคุณธรรมจริยธรรม การส่งเสริมจิตสาธารณะในระดับประถมศึกษาถือว่าเป็นพื้นฐานการเริ่มต้นที่ดี เนื่องจากเด็กวัยประถมเป็นช่วงอายุที่เข้าสู่การเรียนรู้ในระบบโรงเรียน เด็กวัยประถมจะรับรู้และมีการตอบสนองต่อการเรียนรู้ในทุกเรื่องได้อย่างรวดเร็ว รวมไปถึงการรับรู้ต่อการส่งเสริมและปลูกฝังเรื่องคุณธรรมจริยธรรมได้ดี ดังนั้นการเริ่มต้นวางพื้นฐานเรื่องการมีจิตสาธารณะตั้งแต่ในช่วงนี้จะช่วยพัฒนาให้เด็กมีความเข้าใจและตระหนักถึงการมีจิตสาธารณะการอยู่ร่วมกันในสังคม

นอกจากนี้ในต่างประเทศยังคงให้ความสำคัญกับการส่งเสริมจิตสาธารณะแก่นักเรียนประถมศึกษาเป็นอย่างมาก ซึ่งในประเทศญี่ปุ่นได้มีการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาครั้งสำคัญเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2551 โดยประกาศมาตรฐานหลักสูตรระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เน้นทั้งด้านคุณธรรมส่วนบุคคลและความเข้าใจต่อการเป็นส่วนรวมทั้งในประเทศและโลก ความสามารถในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในขณะที่มีความภาคภูมิใจในความเป็นชาติ รู้และเข้าใจปัญหาสิ่งแวดล้อม ดังนั้นการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองในสังคมของประเทศญี่ปุ่น มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงจากการเรียนเนื้อหา ไปสู่การให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในชุมชนมากขึ้น (ฉันทนา จันทร์บรรจง และคณะ, 2554) สอดคล้องกับอีกสองประเทศคือ ประเทศสิงคโปร์และประเทศไต้หวันที่ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของจิตสาธารณะ

ดังนั้น การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาสภาพและปัญหาการส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร นอกจากนี้เนื้อหาในการศึกษาของงานวิจัยนี้มีความต้องการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการส่งเสริมจิตสาธารณะในโรงเรียนระดับประถมศึกษาจากทั้งสามประเทศได้แก่ ญี่ปุ่น สิงคโปร์ และไต้หวัน เพื่อนำข้อมูลมาสังเคราะห์แนวทางการส่งเสริมจิตสาธารณะและใช้เป็นกรอบในการศึกษาสภาพและปัญหาที่การส่งเสริมจิตสาธารณะในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พร้อมทั้งนำเสนอข้อมูลที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมง่ายต่อการนำไปใช้ประกอบการแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุดและเป็นปัจจุบัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการส่งเสริมจิตสาธารณะของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเสนอแนวทางการปรับปรุงแก้ไขปัญหาและพัฒนากการส่งเสริมจิตสาธารณะของโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่เหมาะสม

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร 37 โรงเรียน โดยมีกลุ่มตัวอย่างแบบสอบถามคือ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 37 คน และครูผู้สอนระดับประถมศึกษา จำนวน 222 คน จากนั้นเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างละ 1 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 3 โรงเรียน ประกอบด้วย การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน 3 คน ครูผู้สอน 6 คน และผู้ปกครอง 6 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาการส่งเสริมจิตสาธารณะในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ได้แก่ แบบสอบถามสภาพและปัญหาการส่งเสริมจิตสาธารณะในโรงเรียนระดับประถมศึกษาแบบมาตรประมาณค่า 4 ระดับ ได้แก่ ระดับการปฏิบัติ 1 คือ ไม่เคยปฏิบัติ ระดับการปฏิบัติ 2 คือ ปฏิบัติบางครั้ง ระดับการปฏิบัติ 3 คือ ปฏิบัติบ่อยครั้งและระดับการปฏิบัติ 4 คือ ปฏิบัติเป็นประจำ และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอนและผู้ปกครอง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบดังนี้ 1) โครงสร้างหลักสูตร 2) กิจกรรมการเรียนรู้ 3) การวัดและประเมิน 4) การมีส่วนร่วมและสนับสนุน

3. การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือ

3.1 ศึกษาหนังสือ เอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมจิตสาธารณะเพื่อกำหนดขอบเขตรายละเอียดของเนื้อหาและประเด็นสำคัญที่จะมาสร้างเครื่องมือวิจัย เพื่อสร้างแบบสอบถามแบบสัมภาษณ์สภาพและปัญหาในการส่งเสริมจิตสาธารณะ

3.2 นำแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์สภาพและปัญหาการส่งเสริมจิตสาธารณะในโรงเรียนระดับประถมศึกษาเพื่อส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแก้ไขเพื่อพิจารณาความสมบูรณ์

3.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมจิตสาธารณะ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล และผู้เชี่ยวชาญด้านการประถมศึกษาในการตรวจสอบความตรงเนื้อหา ภาษาที่ใช้และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงแก้ไขตามผู้ทรงคุณวุฒิ

3.4 ทดลองใช้แบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว (try out) กับผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 ชุด จากนั้นจึงวิเคราะห์ผลการตรวจสอบด้วยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) พบว่า แบบสอบถามมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.92 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงสามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การสำรวจสภาพและปัญหาการส่งเสริมจิตสาธารณะในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยนำส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์พร้อมแนบของเอกสารเพื่อ

ส่งกลับตามระบบและเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอนและผู้ปกครอง โดยการสัมภาษณ์รายบุคคลระยะเวลาประมาณ 1 ชั่วโมง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์แบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการส่งเสริมจิตสาธารณะของโรงเรียนระดับประถมศึกษา โดยการตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับทุกชุด และใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพและปัญหาการส่งเสริมจิตสาธารณะของโรงเรียนระดับประถมศึกษา โดยการวิเคราะห์จากบทสัมภาษณ์เพื่อสังเคราะห์ความสภาพและปัญหาที่เหมือนและแตกต่างกัน

5.3 การสังเคราะห์แนวทางหรือกระบวนการเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะของโรงเรียนระดับประถมศึกษาของประเทศญี่ปุ่น สิงคโปร์และไต้หวัน จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง หลักสูตร งานวิจัยและบทสัมภาษณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์เป็นแนวทางการส่งเสริมด้านจิตสาธารณะ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการส่งเสริมจิตสาธารณะของโรงเรียนระดับประถมศึกษาจากแบบสอบถาม

ตาราง 1

สรุประดับการปฏิบัติของผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะของโรงเรียนระดับประถมศึกษา

องค์ประกอบ	ระดับการปฏิบัติ		การแปลผล	เกณฑ์การแปลผลร้อยละเฉลี่ย	
	ร้อยละเฉลี่ย	SD			
1. โครงสร้างหลักสูตร	69.07	18.73	ปฏิบัติเป็นประจำ	66.67-100	ปฏิบัติเป็นประจำ
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	63.16	18.42	ปฏิบัติบ่อยครั้ง	33.34-66.66	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
3. การวัดประเมินผล	62.16	30.60	ปฏิบัติบ่อยครั้ง	0.01-33.33	ปฏิบัติบางครั้ง
4. การมีส่วนร่วมและสนับสนุน	61.71	17.36	ปฏิบัติบ่อยครั้ง	0	ไม่ปฏิบัติ
ร้อยละเฉลี่ยรวม	63.77	17.14	ปฏิบัติบ่อยครั้ง		

จากตาราง1 พบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะในระดับปฏิบัติบ่อยครั้งคิดเป็นร้อยละเฉลี่ย 63.77 เมื่อจำแนกระดับการปฏิบัติตามองค์ประกอบต่าง ๆ พบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนส่วนใหญ่มีการส่งเสริมในด้านองค์ประกอบโครงสร้างหลักสูตรมากที่สุดอยู่ในระดับปฏิบัติเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละเฉลี่ย 69.07

ตาราง 2

สรุประดับการปฏิบัติของครูผู้สอนเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะของโรงเรียนระดับประถมศึกษา

องค์ประกอบ	ระดับการปฏิบัติ		การแปลผล	เกณฑ์การแปลผลร้อยละเฉลี่ย	
	ร้อยละเฉลี่ย	SD			
1. โครงสร้างหลักสูตร	64.40	15.45	ปฏิบัติบ่อยครั้ง	66.67- 100	ปฏิบัติเป็นประจำ
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	67.06	12.40	ปฏิบัติเป็นประจำ	33.34-66.66	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
3. การวัดประเมินผล	64.52	15.87	ปฏิบัติบ่อยครั้ง	0.01-33.33	ปฏิบัติบางครั้ง
4. การมีส่วนร่วมและสนับสนุน	66.83	15.23	ปฏิบัติเป็นประจำ	0	ไม่ปฏิบัติ
ร้อยละเฉลี่ยรวม	65.70	11.47	ปฏิบัติบ่อยครั้ง		

จากตาราง 2 พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะของโรงเรียนระดับประถมศึกษาในระดับปฏิบัติบ่อยครั้งคิดเป็นร้อยละเฉลี่ย 65.70 เมื่อจำแนกกระตือรือร้นการปฏิบัติในองค์ประกอบต่าง ๆ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการส่งเสริมจิตสาธารณะในองค์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผู้มากที่สุดอยู่ในระดับปฏิบัติเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละเฉลี่ย 68.02 และองค์ประกอบการมีส่วนร่วมและสนับสนุนอยู่ในระดับปฏิบัติเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละเฉลี่ย 66.83

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการส่งเสริมจิตสาธารณะของโรงเรียนระดับประถมศึกษาจากการสัมภาษณ์

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการส่งเสริมจิตสาธารณะของโรงเรียนระดับประถมศึกษา

1.1 องค์ประกอบโครงสร้างหลักสูตรผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการเตรียมด้านโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยการกำหนดให้จิตสาธารณะเป็นนโยบายทางการศึกษาของโรงเรียน พร้อมทั้งกำหนดให้เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่จะต้องส่งเสริมและมีการกำหนดโครงสร้างเวลาเรียนโดยการบูรณาการในรายวิชาพื้นฐานและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แต่อย่างไรก็ตามยังพบปัญหาเรื่องเวลาเรียนที่ไม่สามารถปฏิบัติตามโครงสร้างหลักสูตรที่ได้กำหนดไว้

1.2 องค์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ทั้งนี้ครูผู้สอนยังได้ศึกษาสาระสำคัญและจุดประสงค์การเรียนรู้เกี่ยวกับจิตสาธารณะ มีการจัดทำแผนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะก่อนสอน ปัญหาที่พบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอนยังไม่สามารถจัดกิจกรรมที่พานักเรียนไปทำกิจกรรมนอกสถานศึกษาได้เป็นประจำ เนื่องจากข้อจำกัดด้านความปลอดภัยในการเดินทางและด้านงบประมาณ

1.3 องค์ประกอบการวัดประเมินผล ครูผู้สอนมีการวัดประเมินผลผู้เรียนการส่งเสริมจิตสาธารณะ พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการวัดประเมินผล ผู้เรียนด้วยการประเมินจากครูเพื่อเป็นการให้คำแนะนำและร่วมกันหาวิธีการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนที่มีจิตสาธารณะ ซึ่งมีวิธีการประเมินจากการสังเกตนักเรียนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน มีการพูดคุยกับผู้ปกครอง ปัญหาที่พบในการวัดประเมินผลจิตสาธารณะ ยังไม่มีการศึกษาเรื่องเกณฑ์หรือตัวชี้วัดด้านจิตสาธารณะและยังไม่มีวิธีการจัดทำแบบประเมินที่ชัดเจนเพื่อบันทึกผลการประเมิน

1.4 องค์ประกอบการมีส่วนร่วมและสนับสนุน โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนในการส่งเสริมจิตสาธารณะ โดยโรงเรียนมีการแจ้งนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมจิตสาธารณะให้ผู้ปกครองทราบในวันประชุมผู้ปกครอง ตลอดจนการให้ครูประจำชั้นติดต่อและขอความร่วมมือจากผู้ปกครองรวมถึงเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชนได้เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาชุมชนและกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ

2. เพื่อเสนอแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาและการพัฒนาการส่งเสริมจิตสาธารณะของโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่เหมาะสม

2.1 ด้านผู้บริหารสถานศึกษา

2.1.1 การตระหนักและให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมจิตสาธารณะ ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักถึงความสำคัญของจิตสาธารณะ มีการดำเนินการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนอย่างเข้มข้น สร้างความเข้าใจและสร้างความตระหนักให้กับบุคลากร ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน

2.1.2 ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาครู ครูผู้สอนมีความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมจิตสาธารณะ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสนับสนุนให้ครูผู้สอนได้รับการอบรมการไปเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรือการจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้แก่ครูผู้สอน

2.1.3 สร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชนเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ

2.2 ด้านครูผู้สอน

2.2.1 ครูผู้สอนควรตระหนักและให้ความสำคัญต่อจิตสาธารณะ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสาธารณะ โดยการศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อนำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ควรประพฤติปฏิบัติตนอันแสดงออกถึงการมีจิตสาธารณะ

2.2.2 ครูผู้สอนควรมีจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดแทรกจิตสาธารณะ คำนึงถึงการสร้างแรงบันดาลใจ โดยเริ่มต้นกิจกรรมด้วยการกระตุ้นให้เกิดจินตภาพด้วยวิธีการที่หลากหลายและเน้นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือทำ ได้ฝึกการทำงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริง การใช้คำถามเพื่อให้เกิดกระบวนการคิดโดยการสอดแทรกคำถามเพื่อให้นักเรียนได้คิดทบทวนไปกับเนื้อหาสาระ รวมถึงส่งเสริมทำงานร่วมกับผู้อื่น

2.2.3 ครูผู้สอนควรมีการวัดและประเมินจิตสาธารณะที่หลากหลาย การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงประเมินพฤติกรรมที่แสดงออก เช่น การสังเกต สอบถาม สนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์ เป็นต้น การวัดและประเมินจะช่วยสะท้อนผลเพื่อนำผลปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาต่อไป

2.2.4 ครูควรสร้างเครือข่ายร่วมมือกับผู้ปกครองโดยครูผู้สอนจะต้องมีการพูดคุย ปฐกษัสอบถามผู้ปกครองเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนช่วงที่อยู่บ้านเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาส่งเสริมที่โรงเรียน ตลอดจนการส่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ย้อนกลับแก่ผู้ปกครอง เพื่อร่วมกันพัฒนาและแก้ไขปัญหาทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน

2.3 ด้านผู้ปกครอง ผู้ปกครองควรให้ความร่วมมือกับครูผู้สอนและนโยบายของโรงเรียน ผู้ปกครองควรให้การสนับสนุนและเข้าร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาได้จัดขึ้นเพื่อแสดงถึงการให้ความสำคัญในการส่งเสริมนักเรียน ตลอดจนการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับครูผู้สอนเพื่อร่วมกันส่งเสริมจิตสาธารณะ ซึ่งการดำเนินการเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะให้กับนักเรียน มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองในการดูแลเอาใจใส่ อบรมเลี้ยงดูบุตรหลานอย่างมีเหตุผล ซึ่งจากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นตรงกันว่านักเรียนควรได้รับการดูแลเอาใจใส่ อบรมสั่งสอนด้านการปฏิบัติตน

2.4 ด้านชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ชุมชนมีส่วนร่วมและสนับสนุนในการส่งเสริมหรือจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีผลต่อพัฒนาและการส่งเสริมจิตสาธารณะให้กับนักเรียน ซึ่งโรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมพานักเรียนไปเรียนรู้การทำประโยชน์เพื่อสาธารณะประโยชน์ตามความเหมาะสม ตลอดจนการจัดกิจกรรมตามประเพณีที่วัดและชุมชนเป็นการให้นักเรียนฝึกปฏิบัติจริงและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พบประสบการณ์ที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

ผู้วิจัยนำเสนอประเด็นอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพและปัญหาในการส่งเสริมจิตสาธารณะของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

1.1 ผลการวิจัยที่ได้จากแบบสอบถาม พบว่า โรงเรียนระดับประถมศึกษา มีการกำหนดให้จิตสาธารณะเป็นหนึ่งในนโยบายทางการศึกษาของโรงเรียน อภิปรายได้ว่าโรงเรียนระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ได้ยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) เป็นหลักในการจัดการศึกษาให้กับนักเรียน อย่างไรก็ตาม

โรงเรียนควรมีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เหมาะสมกับสภาพและบริบทของโรงเรียน มีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนอย่างเหมาะสม

1.2 ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูผู้สอนมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ โดยจัดทำเนื้อหาสาระการเข้าใจตนเอง การเข้าใจหน้าที่ของตนเอง การรู้จักบริหารจัดการอารมณ์มากที่สุด อภิปรายได้ว่าช่วงวัยประถมศึกษาเป็นช่วงวัยที่ก้าวเข้าสู่ระบบโรงเรียนอย่างเต็มรูปแบบ ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อมุ่งเน้นให้นักเรียนเข้าใจตนเอง รับบทบาทหน้าที่ของตนเองจึงเป็นเรื่องที่สำคัญในลำดับแรก สอดคล้องกับคู่มือสำหรับพ่อแม่โดยราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย (ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย สมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย, 2560) ได้แนะนำว่า นักเรียนประถมศึกษาควรได้รับการพัฒนา ส่งเสริมให้รู้จักและเข้าใจอารมณ์ของตนเอง ฝึกการควบคุมอารมณ์ ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ตลอดจนการเรียนรู้ที่จะแสดงออกในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

1.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียนเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะกิจกรรมแบบบูรณาการร่วมกับรายวิชาพื้นฐานทั่วไปเป็นส่วนใหญ่ อภิปรายได้ว่า การส่งเสริมจิตสาธารณะเป็นการปลูกฝังด้านจิตพิสัยที่เป็นเรื่องของเจตคติ คุณธรรมจริยธรรม ซึ่งเป็นเรื่องยากที่จะพัฒนา ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกรายวิชาจึงมีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมจิตสาธารณะ ซึ่งสอดคล้องกับ พูลสวัสดิ์ วรรณลา (2557) ได้ศึกษาและนำเสนอแนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนประถมศึกษา โดยการจัดการเรียนการสอนที่จะต้องส่งเสริมให้มีการนำเนื้อหา คุณธรรมจิตสาธารณะมาสอนโดยตรงในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม พร้อมทั้งนำเนื้อหามาสอดแทรกในทุกรายวิชา

1.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมและพัฒนาจิตสาธารณะ ครูผู้สอนส่วนใหญ่คัดเลือกประเด็นเนื้อหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีลักษณะเป็นประเด็นปัญหาเกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะใกล้ตัวนักเรียนและสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน อภิปรายได้ว่านักเรียนสามารถเกิดความเข้าใจได้ง่าย นักเรียนจะเรียนรู้และซึมซับเรื่องราวเนื้อหาได้ดี หากประเด็นเนื้อหาต่าง ๆ เหล่านั้นใกล้เคียงกับประสบการณ์ของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราภัสร์ ใจเย็น (2556) ได้พัฒนาหลักสูตรเสริมประสบการณ์เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยได้ออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีกิจกรรมที่หลากหลายจากการจัดประสบการณ์ที่จริงในชีวิต ส่งผลให้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนที่ได้รับการพัฒนาจากหลักสูตรเสริมประสบการณ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

1.5 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ ครูผู้สอนจะมุ่งเน้นให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ด้วยการสร้างประเด็นทางเลือกเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการคิดหาเหตุผลประกอบการอภิปรายได้ว่า การฝึกให้นักเรียนคิดวิเคราะห์โดยการสร้างประเด็นทางเลือกที่หลากหลายเป็นการฝึกให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์หาเหตุผลได้ด้วยตนเอง การพัฒนาจิตสาธารณะนั้นจะต้องอาศัยความสามารถในการคิดวิเคราะห์หาเหตุผลเพื่อตัดสินใจว่าการกระทำนั้นถูกต้องหรือไม่ (ฉวีวรรณ คำประไพ, 2555) ซึ่งสอดคล้องกับดวงจันทร์ วรคามินและคณะ (2559) พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์กับการมีจิตสาธารณะของนักเรียนในทางบวก กล่าวคือ หากนักเรียนได้คะแนนคิดวิเคราะห์มากก็จะมีจิตสาธารณะมาก ซึ่งหมายถึงนักเรียนที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์มากกว่าจะมีแนวโน้มที่จะมีจิตสาธารณะ

1.6 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ ครูผู้สอนส่วนใหญ่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมกับผู้อื่นด้วยการเล่น เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ลักษณะเรียนปนเล่น สามารถอภิปรายได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะให้นักเรียนประถมศึกษาเข้าใจเป็นเรื่องที่ยาก ครูผู้สอนจึงจะต้องใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับพัฒนาการและช่วงวัย ซึ่งโดยธรรมชาติของนักเรียนประถมศึกษา

ความชอบการทำกิจกรรมการเล่น ชอบทำการแสดงต่าง ๆ ครูผู้สอนจึงมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเรียนปนเล่นและจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามความชอบและความสนใจของนักเรียน (วิชาญ ไทยแท้, 2545)

1.7 ผลการวิจัยที่ได้จากแบบสอบถามพบว่าผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอนได้ระบุปัญหาที่พบมากที่สุดคือ กระทบเวลาเรียน อภิปรายได้ว่า เนื่องจากโรงเรียนได้รับนโยบายการศึกษาที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระยุทธ พรพจน์ธนาศ (2558) พบว่า การศึกษามีปัญหาด้านหลักสูตรที่มีการเน้นเนื้อหาสาระวิชาการ แต่ตัดเนื้อหาสาระที่จำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนมีคุณธรรมออกไป ส่งผลให้ครูผู้สอนจะต้องเน้นการกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ตอบสนองกับนโยบายด้านวิชาการ ส่งผลให้ครูไทยใช้เวลาสอนมาก

2. แนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาและพัฒนากิจการส่งเสริมจิตสาธารณะของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครองและชุมชนจะต้องตระหนักในความสำคัญของการส่งเสริมจิตสาธารณะเป็นอันดับแรก เพื่อให้เกิดทัศนคติและค่านิยมที่ดีเกี่ยวกับการมีจิตสาธารณะ ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครองและชุมชนจึงมีบทบาทสำคัญร่วมกันที่จะต้องวางแผนและกำหนดนโยบายการศึกษาของโรงเรียนให้เหมาะสม จะต้องมีการกำหนดขอบเขตเนื้อหาสาระ วางแผนเพื่อให้เกิดแนวทางที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวนทอง เขาวงกตพิงค์ (2558) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาจิตสาธารณะของเยาวชนในสถานศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชรและตาก ผลการวิจัยพบว่า การวางแผนการพัฒนาจิตสาธารณะ เป็นด้านที่มีความสำคัญในกระบวนการพัฒนาจิตสาธารณะ เนื่องจากการกำหนดเป้าหมายการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาจิตสาธารณะ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อกำหนดประเด็นในการพัฒนา นอกจากนี้นับบทบาทของพ่อแม่ผู้ปกครองมีความสำคัญต่อการพัฒนาจิตสาธารณะ เพราะผู้ปกครองเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิด มีความผูกพันกับนักเรียนมากที่สุด ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูมีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อจิตสาธารณะ (จุฑาพร นาครอด, 2554) ดังนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอนจะต้องสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อให้เกิดการร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง โดยการชี้แจงแนวทางการปฏิบัติ สร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ มีการติดต่อสื่อสารกับครูผู้สอนเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้หลักสูตรคุณลักษณะและความเป็นพลเมือง (Ministry of Education Singapore, 2014) ผู้ปกครองเป็นผู้ช่วยที่สำคัญในการเรียนรู้ของลูก การจัดการศึกษาจะต้องเป็นการทำงานร่วมกันของบ้านและโรงเรียน ดังนั้นโรงเรียนจะต้องสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองเพื่อเป็นอีกหนึ่งกำลังสนับสนุน สอดคล้องกับงานวิจัยของดวงจันทร์ วรคามิน และคณะ (2559) พบว่ารูปแบบการอบรมดูแลนักเรียนที่ได้รับการอบรมดูแลเอาใจใส่จากครอบครัว ผู้ปกครองมีคะแนนจิตสาธารณะมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมแบบอื่น ๆ ดังนั้นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

เนื่องจากงานวิจัยเป็นวิจัยเฉพาะพื้นที่ ดังนั้นผลการวิจัยจึงเป็นเพียงข้อมูลเฉพาะพื้นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครเท่านั้น ซึ่งเป็นพื้นที่เฉพาะในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ข้อมูลที่ได้จึงเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมจิตสาธารณะในระดับประถมศึกษาแก่ผู้สนใจ อีกทั้งยังเป็นแหล่งข้อมูลให้แก่หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนากิจการส่งเสริมจิตสาธารณะในระดับประถมศึกษาได้ในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาสภาพและปัญหาการส่งเสริมจิตสาธารณะในโรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่ชุมชนเมืองและชุมชนต่างจังหวัด เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นสภาพและปัญหาในประเด็นอื่น ๆ เพิ่มเติม

2.2 ควรมีการศึกษาสภาพและปัญหาการส่งเสริมคุณลักษณะด้านอื่น ๆ ในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อให้เห็นสภาพและปัญหาการส่งเสริมคุณลักษณะด้านนั้นเพิ่มมากขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบสภาพและปัญหาจิตสาธารณะในโรงเรียนประถมศึกษาของสังกัดต่าง ๆ และเปรียบเทียบความเหมือนความต่างของสภาพและปัญหาที่สภาพแวดล้อมและบริบทต่างกัน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรรยา พรรณา. (2559). จิตสาธารณะสร้างได้ง่ายนิดเดียว. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

จิราภรณ์ ใจเย็น. (2556). การพัฒนาหลักสูตรเสริมประสบการณ์เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านศรีบุญเรือง อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 2(1), 59-69.

จุฑาพร นาครอด. (2554). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 [ปริญญาานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต].

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Ed_Re_Sta/Chutapon_N.pdf

ฉวีวรรณ คำประไพ. (2555). การศึกษาเปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนกลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานครที่มีความสามารถในการวิเคราะห์ต่างกัน. วารสารวิชาการศรีปทุมชลบุรี, 9(2), 93-100.

ฉันทนา จันทร์บรรจง, จิตราภรณ์ ไยศิลป์, และ สุภาภรณ์ กิติรัชตานนท์. (2554). ผลกระทบนโยบายรัฐบาลต่อการปลูกฝังจิตสาธารณะและความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนในระดับการศึกษาภาคบังคับ. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 13(2), 73-91.

ดวงจันทร์ วรคามิน, ปังปอนด์ รักอำนวยกิจ และ ยศวีร์ สายฟ้า. (2559). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการการศึกษาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์และการมีจิตสาธารณะเพื่อพัฒนาศักยภาพการเป็นคนดีคนเก่งของนักเรียนไทย. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. <https://www.knowledgefarm.in.th/wp-content/uploads/2016/11/critical-thinking-and-civic-mindedness-on-thai-student.pdf>

ทวนทอง เขาวงกตพิงค์. (2558). รูปแบบการพัฒนาจิตสาธารณะของเยาวชนในสถานศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชรและตาก. สักทอง: วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 21(3), 54-68.

พลสวัสดิ์ วรรณลา. (2557). แนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.

ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย สมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย. (2560). คู่มือสำหรับพ่อแม่ เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการดูแลและพัฒนาเด็ก ตอนเด็กวัยเรียน 6-12 ปี. Amarinbabyandkids. <https://www.amarinbabyandkids.com/app/uploads/2018/09/6-12.pdf>

- วิชาญ ไทยแท้. (2545). ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบ การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสอนแบบแบบเรียนปนเล่นและโครงงานอนุบาล. <http://thesis.swu.ac.th/swuebook/h296656.pdf>
- วีระยุทธ พรพจน์ธนาศ. (2558). ปัญหาการศึกษาไทย : การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 15(2), 48-55.
- ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน). (2559). สถานการณ์คุณธรรมของสังคมไทย. นิด้าโพล. http://nidapoll.nida.ac.th/file_upload/poll/document/20160829042941.pdf
- สุพจน์ ทรายแก้ว. (2546). จิตสำนึกสาธารณะการก่อรูปและกระบวนการสร้าง. วารสารเพชรราชบุรี วิทยาลัย, 4, 45-57.

ภาษาอังกฤษ

- Ministry of Education Singapore. (2014). *Character and citizenship education (primary)*. [https://www.moe.gov.sg/docs/default-source/document/education/syllabuses/character-citizenship-education/files/character-and-citizenship-education-\(primary\)-syllabus-\(english\).pdf](https://www.moe.gov.sg/docs/default-source/document/education/syllabuses/character-citizenship-education/files/character-and-citizenship-education-(primary)-syllabus-(english).pdf)